

1394.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9, člana 45 stav 4 i člana 51 stav 2 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12 i 30/17), uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo, donijela je

P R A V I L N I K O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O STANDARDIMA I KRITERIJUMIMA ZA NESMETANU UPOTREBU OPERATIVNIH POVRŠINA, OBJEKATA, UREĐAJA I OPREME NA AERODROMU

Član 1

U Pravilniku o standardima i kriterijumima za nesmetanu upotrebu operativnih površina, objekata, uređaja i opreme na aerodromu („Službeni list CG“, br. 29/14, 56/15, 19/17 i 8/18) u članu 2 st. 1 i 2 mijenjaju se i glase:

„(1) Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **aerodrom** (*aerodrome*) je određeno područje na zemlji ili vodi (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) namijenjeno u potpunosti ili djelimično za kretanje, polijetanje, slijetanje i boravak vazduhoplova,
- 2) **aerodromski svjetlosni far** (*aerodrome beacon*) je svjetlosni far namijenjen uočavanju lokacije aerodroma iz vazduha,
- 3) **autonomni sistem za upozorenje od upada na poletno–sletnu stazu** (*Autonomous runway incursion warning system (ARIWS)*) predstavlja sistem koji omogućava autonomno otkrivanje potencijalnog upada ili uzurpiranja zauzete poletno-sletne staze dajući signal upozorenja letačkoj posadi vazduhoplova ili operatoru vozila na koje se odnosi predmetna operacija,
- 4) **baza aerodromskih kartografskih podataka** (*aerodrome mapping database (AMDB)*) predstavlja uređenu i sortiranu cjelinu aerodromskih kartografskih podataka,
- 5) **bljeskalica** (*capacitor discharge light*) je sijalica punjena gasom u kojoj se putem električnog pražnjenja visokog napona proizvodi vrlo kratak bljesak visokog intenziteta,
- 6) **bljuzgavica** (*slush*) je vodom natopljeni snijeg koji se pri gaženju petom i prstima na tlo raspljuskuje unaokolo, sa specifičnom težinom od 0.5 do 0.8,
- 7) **certifikovani aerodrom** (*certified aerodrome*) je aerodrom čijem operatoru je izdat certifikat,
- 8) **deklinacija stanice** (*station declination*) je razlika između nultog radijala VOR-a i geografskog sjevera, određenog u trenutku kalibrisanja stanice VOR-a,
- 9) **efektivni intenzitet svijetla bljeskalice** (*effective intensity*) je efektivni intenzitet svijetla bljeskalice, koji je adekvatan intenziteta stalnog izvora svijetla iste boje posmatranog sa iste udaljenosti u istim uslovima,
- 10) **elipsoidna visina** (*geodetska visina*) (*ellipsoid height (geodetic height)*) je visina koja se odnosi na referentni elipsoid, a predstavlja dužinu normale elipsoida od tačke na fizičkoj površini Zemlje do tačke njenog prodora kroz površinu elipsoida,
- 11) **geodetski referentni sistem** (*geodetic datum*) je najmanji broj parametara potrebnih za utvrđivanje lokacije i orijentacije lokalnog referentnog sistema u odnosu na globalni referentni sistem/okvir,
- 12) **geoid** (*geoid*) je ekvipotencijalna površina u gravitacionom polju Zemlje koja se poklapa sa srednjim nivoom mora (MSL) koja se kontinuirano pruža ispod kontinenata,
- 13) **glavna poletno-sletna staza** (*primary runway*) je poletno-sletna staza koja se po pravilu koristi prva, uvijek kada to uslovi dopuštaju,
- 14) **gregorijanski kalendar** (*Gregorian calendar*) je kalendar u opštoj upotrebi;
- 15) **horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze** (*runway visual range - RVR*) je udaljenost do koje pilot vazduhoplova može da vidi oznake na površini iste ili svijetla koja označavaju poletno-sletnu stazu ili svijetla centralne linije poletno-sletne staze,
- 16) **identifikacioni znak aerodroma** (*aerodrome identification sign*) je oznaka na aerodromu postavljena kao pomoć u identifikaciji aerodroma iz vazduha,
- 17) **instrumentalna poletno-sletna staza** (*instrument runway*) je jedan od sljedećih tipova poletno-sletnih staza namijenjenih operacijama vazduhoplova zasnovanih na instrumentalnom prilazu:
 - a) **poletno-sletna staza za neprecizni prilaz** (*non-precision approach runway*) je poletno-sletna staza opremljena vizuelnim i nevizuelnim sredstvima, namijenjena za slijetanje nakon operacija tipa A instrumentalnog prilaza pri vidljivosti ne manjoj od 1000 m,
 - b) **poletno-sletna staza za precizni prilaz kategorije I** (*precision approach runway, category I*) je poletno-sletna staza, opremljena vizuelnim i nevizuelnim sredstvima, namijenjena za slijetanje nakon operacija tipa B instrumentalnog prilaza sa visinom odluke (DH) višom od 60 m (200 stopa), pri vidljivosti većoj od 800 m ili horizontalnoj vidljivosti duž poletno-sletne staze većoj od 550 m,
 - c) **poletno-sletna staza za precizni prilaz kategorije II** (*precision approach runway, category II*) je poletno-sletna staza opremljena vizuelnim i nevizuelnim sredstvima namijenjena za slijetanje nakon operacija tipa B instrumentalnog prilaza sa visinom odluke (DH) od 60 m (200 stopa) do 30 m (100 stopa), pri horizontalnoj vidljivosti duž poletno-sletne staze većoj od 300 m,
 - d) **poletno-sletna staza za precizni prilaz kategorije III** (*precision approach runway, category III*) je poletno-sletna staza opremljena vizuelnim i nevizuelnim sredstvima namijenjena za slijetanje nakon operacija tipa B instrumentalnog prilaza, do i duž površine poletno-sletne staze i namijenjena za operacije vazduhoplova:
 - (1) A. sa visinom odluke (DH) nižom od 30 m (100 stopa), ili bez visine odluke, ako je horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze veća od 175 m,
 - (2) B. sa visinom odluke (DH) nižom od 15 m (50 stopa), ili bez visine odluke, ako je horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze manja od 175 m, ali ne manja od 50 m,
 - (3) C. bez visine odluke (DH) i bez ograničenja horizontalne vidljivosti duž poletno-sletne staze."
- 18) **integritet vazduhoplovnih podataka** (*integrity (assurance level)*) je stepen potpunosti vazduhoplovnih podataka koja garantuje da vazduhoplovni podaci i njihova vrijednost nisu izgubljeni ili izmijenjeni od trenutka njegovog nastanka ili ovlašćene dopune,

- 19) **kalendar** (*calendar*) je diskretni vremenski referentni sistem koji služi kao osnova za definisanje vremenskog položaja sa vremenskom jedinicom jednog dana (ISO 19108),
- 20) **klasifikacioni broj kolovoza** (*pavement classification number - PCN*) je broj koji izražava nosivost podloge za neograničeni broj operacija,
- 21) **klasifikacioni broj vazduhoplova** (*aircraft classification number - ACN*) je broj koji izražava relativni uticaj vazduhoplova na kolovoz za specifičnu standardnu kategoriju posteljice,
- 22) **klasifikacija integriteta (vazduhoplovnog podatka)** je klasifikacija podataka na osnovu potencijalnog rizika uzrokovano upotrebom netačnih podataka na osnovu kojeg se vazduhoplovni podaci klasifikuju kao:
- a) rutinski podaci: postoji veoma mala vjerovatnoća da će prilikom upotrebe netačnih rutinskih podataka sigurnost leta i slijetanje vazduhoplova biti ozbiljno ugroženi uz mogućnost katastrofalnih posljedica;
 - b) bitni podaci: postoji mala vjerovatnoća da će prilikom upotrebe netačnih bitnih podataka sigurnost leta i slijetanje vazduhoplova biti ozbiljno ugroženi uz mogućnost katastrofalnih posljedica; i
 - c) kritični podaci: postoji velika vjerovatnoća da će prilikom upotrebe netačnih kritičnih podataka sigurnost leta i slijetanje vazduhoplova biti ozbiljno ugroženi uz mogućnost katastrofalnih posljedica,
- 23) **koeficijent upotrebljivosti** (*usability factor*) je procenat vremena za koje korišćenje poletno-sletne staze ili sistema poletno-sletnih staza nije ograničeno zbog bočne komponente vjetro,
- 24) **kvalitet podataka** (*data quality*) je stepen ili nivo pouzdanosti da dobijeni podaci ispunjavaju zahtjeve korisnika u pogledu tačnosti, rezolucije i integriteta (ili ekvivalentnog nivoa pouzdanosti), autentičnosti, pravovremenosti, potpunosti i potrebnog formata,
- 25) **lampa** je rasvjetno tijelo u kompletu sa sijalicom,
- 26) **lomljivi objekat** (*frangible object*) je objekat male mase oblikovan tako da se pod pritiskom lomi, izvije ili popusti pod naletom vazduhoplova kako bi predstavljao najmanju opasnost za vazduhoplov,
- 27) **mala gustina saobraćaja na aerodromu** (*aerodrome traffic density*) je kada broj operacija u srednje opterećenom satu nije veći od 15 po jednoj poletno-sletnoj stazi ili tipično manje od ukupno 20 operacija na svim poletno-sletnim stazama aerodroma, gdje je broj operacija u srednje opterećenom satu aritmetička sredina broja operacija tokom godine, dnevnog najprometnijeg sata, a jedna operacija, kao pojam, sadrži jedno slijetanje i jedno polijetanje,
- 28) **manevarska površina** (*manoeuvring area*) je dio aerodroma na zemlji ili vodi (osim platforme) određen za polijetanje, slijetanje ili kretanje vazduhoplova,
- 29) **mapa aerodromskih podataka** (*aerodrome mapping data (AMD)*) su podaci prikupljeni u svrhu izrade karte aerodroma za vazduhoplovne potrebe,
- 30) **međupozicija za čekanje** (*intermediate holding position*) je, u cilju kontrole saobraćaja, posebno označeno mjesto na kojem vazduhoplov u vožnji i vozila moraju po nalogu aerodromske kontrole leta da se zaustave i čekaju odobrenje za nastavak kretanja,
- 31) **mjesto za čekanje na servisnoj saobraćajnici** (*road-holding position*) je posebno označen položaj na servisnoj saobraćajnici na kojem vozila mogu da budu zaustavljena da čekaju,
- 32) **načela ljudskih faktora** (*human factors principles*) su načela koja se primjenjuju u vazduhoplovnom dizajnu, certifikovanju, obuci, operacijama i održavanju u cilju postizanja sigurnog međudodnosa između čovjeka i drugih dijelova sistema, uzimajući u obzir aspekt ljudskih performansi,
- 33) **nadmorska visina aerodroma** (*aerodrome elevation*) je nadmorska visina najviše tačke površine za slijetanje,
- 34) **neinstrumentalna poletno-sletna staza** (*non-instrument runway*) je poletno-sletna staza namijenjena za operacije vazduhoplova zasnovane na postupcima vizuelnog prilaza ili procedure instrumentalnog prilaza do tačke nakon koje prilaz može da se nastavi u vizuelnim meteorološkim uslovima (VMC),
- 35) **nezavisna paralelna polijetanja** (*independent parallel departures*) su istovremena polijetanja sa paralelnih ili približno paralelnih instrumentalnih poletnih staza,
- 36) **nezavisni paralelni prilazi** (*independent parallel approaches*) su istovremeni prilazi po zamišljenim produženim osama na paralelne ili približno paralelne instrumentalne sletne staze, gdje nijesu propisani radarski uslovi razdvajanja između vazduhoplova,
- 37) **normalno područje letjenja** (*normal flight zone (NFZ)*) je područje van zaštićenog područja od laserskog zračenja (LFFZ, LCFZ ili LSFZ), ali je zaštićeno od jakog laserskog zračenja da bi se spriječilo biološko oštećenje oka,
- 38) **objavljene dužine** (*declared distances*) su:
- a) **raspoloživa dužina za zalet** (*take-off run available (TORA)*) je dužina staze objavljena kao raspoloživa i pogodna za zalet vazduhoplova kod polijetanja,
 - b) **raspoloživa dužina za polijetanje** (*take-off distance available (TODA)*) je raspoloživa dužina za zalet vazduhoplova sa dodatkom predpolja, ako isto postoji,
 - c) **raspoloživa dužina za ubrzavanje i zaustavljanje** (*accelerate stop distance available (ASDA)*) je raspoloživa dužina za zalet zajedno sa dužinom staze za zaustavljanje, ako ista postoji,
 - d) **raspoloživa dužina za slijetanje** (*landing distance available (LDA)*) je dužina poletno-sletne staze koja je iskazana kao raspoloživa i pogodna za kretanje po zemlji vazduhoplova u slijetanju,
- 39) **objekat za odleđivanje/zaštitu od zaleđivanja** (*de-icing/anti-icing facility*) je objekat na kojem se otklanjaju mraz, led ili snijeg sa vazduhoplova (odleđivanje) kako bi se osiguralo čiste površine i/ili gdje se čiste površine vazduhoplova zaštićuju od mraza ili leda, nakupljanja snijega ili bljuzgavice, za određeno vremensko razdoblje (zaštita od zaleđivanja),
- 40) **okretište na stazi** (*runway turn pad*) je određena površina na aerodromu na zemlji neposredno uz poletno-sletnu stazu namijenjena okretanju (vazduhoplova) za 180°,
- 41) **operativna površina** (*movement area*) je dio aerodroma određen za polijetanje, slijetanje i vožnju vazduhoplova, koji se sastoji od manevarske površine i platforme(i),

- 42) **ortometrijska visina** (*orthometric height*) je visina tačke u odnosu na geoid, određena kao visina od srednjeg nivoa mora,
- 43) **osnovna staza poletno-sletne staze** (*runway strip*) je određena površina oko poletno-sletne staze i staze za zaustavljanje, ako ista postoji, uključujući i površinu poletno-sletne, odnosno staze za zaustavljanje, a namijenjena je za:
- a) smanjenje rizika oštećenja vazduhoplova u slučaju izlijetanja sa poletno-sletne staze, i
 - b) zaštitu vazduhoplova u letu iznad poletno-sletne staze i staze za zaustavljanje, ako ista postoji, tokom operacija slijetanja ili polijetanja,
- 44) **osnovna staza rulne staze** (*taxiway strip*) je površina uz rulnu stazu, uključujući i rulnu stazu, namijenjena zaštitu vazduhoplova tokom rulanja po toj stazi i smanjenju rizika od oštećenja vazduhoplova u slučaju nenamjernog skretanja sa rulne staze,
- 45) **oznaka** (*marking*) je simbol ili grupa simbola izvedena na operativnoj površini sa ciljem jasnog isticanja vazduhoplovnih informacija,
- 46) **označivač** (*marker*) je oznaka postavljena iznad nivoa tla u cilju upozorenja na prepreku ili označavanja granice,
- 47) **paralelne ili približno paralelne poletno-sletne staze** (*near parallel runways*) su poletno-sletne staze koje se ne sijeku i čije produžene ose imaju ugao konvergencije/divergencije od 15° ili manje,
- 48) **parkirno mjesto vazduhoplova** (*aircraft stand*) je označena površina na platformi namijenjena za parkiranje vazduhoplova,
- 49) **platforma** (*apron*) je određena površina na aerodromu na zemlji, namijenjena smještaju vazduhoplova u cilju ukrcaja i iskrcaja putnika, utovara i istovara tereta ili pošte, snabdijevanja gorivom, i parkiranja ili održavanja vazduhoplova,
- 50) **područje dodira** (*touchdown zone*) je dio poletno-sletne staze smješten iza praga, a koji vazduhoplovi u slijetanju prvo dotaknu,
- 51) **područje letjenja slobodno od laserskog zračenja** (*laser-beam free flight zone (LFFZ)*) je vazdušni prostor u neposrednoj blizini aerodroma gdje je djelovanje svjetlosnih zraka u vazduhu ograničeno do nivoa koji neće uzrokovati vizuelno ometanje pilota,
- 52) **područje letjenja sa ograničenim laserskim zračenjem** (*laser-beam critical flight zone (LCFZ)*) je vazdušni prostor u neposrednoj blizini aerodroma, ali iznad LFFZ, gdje je djelovanje svjetlosnih zraka u vazduhu ograničeno do nivoa koji neće zaslijepiti pilota,
- 53) **područje letjenja osjetljivo na lasersko zračenje** (*laser-beam sensitive flight zone (LSFZ)*) je vazdušni prostor van i ne blizu LFFZ i LCFZ, gdje je djelovanje svjetlosnih zraka u vazduhu ograničeno do nivoa kojim se neće prouzrokovati zaslijepljivanje bljeskom ili efektom refleksije,
- 54) **pokazivač smjera slijetanja** (*landing direction indicator*) je vizuelni pokazivač trenutnog smjera slijetanja i polijetanja,
- 55) **poletno-sletna staza** (*runway*) je utvrđena pravougaona površina na aerodromu na zemlji, namijenjena za polijetanje i slijetanje vazduhoplova,
- 56) **pomjereni prag** (*displaced threshold*) je prag koji nije na početku poletno-sletne staze,
- 57) **potvrda aerodroma** (*aerodrome certificate*) je dokument koji operatoru aerodroma izdaje Agencija za civilno vazduhoplovstvo kojom se potvrđuje usaglašenost sa zahtjevima definisanim u Pravilniku o bližim uslovima za izdavanje sertifikata operatoru aerodroma, koje mora da zadovolji operator aerodroma za izdavanje kao i način izdavanja uvjerenja o sposobnosti-certifikata aerodroma,
- 58) **pouzdanost sistema rasvjete** (*lighting system reliability*) je vjerovatnoća da je cijeli sistem rasvjete ispravan i funkcionalan u okviru određenih odstupanja,
- 59) **površina za čekanje** (*holding bay*) je određena površina na kojoj vazduhoplov može da bude zadržan ili mimoiđen, kako bi se olakšalo kretanje vazduhoplova,
- 60) **površina za odleđivanje/zaštitu od zaleđivanja** (*de-icing/anti-icing pad*) je površina koja obuhvata unutrašnju površinu za parkiranje vazduhoplova i spoljašnju površinu predviđenu za kretanje dvije ili više mobilnih jedinica sa opremom za odleđivanje/zaštitu od zaleđivanja, a namijenjena postupku odleđivanja/zaštite od zaleđivanja,
- 61) **površina za postavljanje znaka** (*signal area*) je površina na aerodromu namijenjena za postavljanje površinskih znakova,
- 62) **površina za slijetanje** (*landing area*) je dio operativne površine namijenjen za slijetanje ili polijetanje vazduhoplova,
- 63) **pozicija za čekanje** (*runway-holding position*) je označen položaj namijenjen zaštiti poletno-sletne staze, površine ograničenja prepreka, ili kritičnih/osjetljivih zona ILS-a/MLS-a, na kojem vazduhoplovi u vožnji po tlu i vozila moraju da se zaustave i čekaju, osim ukoliko im nadležna kontrola vazdušnog saobraćaja nije drugačije dozvolila,
- 64) **prag** (*threshold*) je početak dijela poletno-sletne staze upotrebljiv za slijetanje,
- 65) **prekinuto slijetanje** (*balked landing*) je postupak kada je manevar slijetanja neočekivano prekinut u bilo kojoj tački ispod nivoa visine razdvajanja od prepreka,
- 66) **prepreka** (*obstacle*) su svi nepokretni (privremeni ili stalni) i pokretni objekti, ili njihovi dijelovi, koji:
- a) su smješteni na površini namijenjenoj za kretanje vazduhoplova po tlu, ili
 - b) probijaju površinu koja će, zbog sigurnosti vazduhoplova u letu, da bude slobodna od prepreka,
- 67) **periodična provjera redundantnosti** (*cyclic redundancy check - CRC*) je matematički algoritam namijenjen zaštiti digitalnih podataka od gubitka ili promjene istih,
- 68) **predpolje** (*clearway*) je određena pravougaona površina na kopnu ili vodenoj površini pod kontrolom operatora aerodroma, definisana i pripremljena kao odgovarajuća površina iznad koje vazduhoplov može da obavi dio svog početnog uspona do određene visine,
- 69) **rame** (*shoulder*) je površina uz ivicu kolovoza izrađena tako da omogućava prelaz sa kolovoza na površinu okolnog terena,
- 70) **rampa** (*barrette*) je tri ili više jediničnih izvora svijetla poprečno raspoređenih na maloj udaljenosti, tako da iz daljine daju sliku kratke svjetlosne rampe,
- 71) **raspon spoljnih točkova glavnog stajnog trapa** (*outer main gear wheel span*) je rastojanje između spoljnih ivica točkova glavnog stajnog trapa,

72) **razdvojene paralelne operacije** (*segregated parallel operations*) su istovremene operacije na paralelnim ili približno paralelnim instrumentalnim poletno-sletnim stazama kada se jedna koristi isključivo za slijetanje, a druga isključivo za polijetanje, 73) **referentna dužina površine za vazduhoplov** (*aeroplane reference field length*) je najmanja dužina površine potrebne za polijetanje pri najvećoj propisanoj težini polijetanja, na nivou mora, u uslovima standardne atmosfere, u mirnom vazduhu, na površini bez nagiba, kao što je to definisano u odgovarajućem letačkom priručniku vazduhoplova na osnovu:

- a) propisanog certifikata odgovarajućih vlasti ili
- b) odgovarajućih podataka proizvođača vazduhoplova,

Pojam dužina površine podrazumijeva balansiranu dužinu površine za vazduhoplove, ako je primjenjivo, ili udaljenost potrebnu za polijetanje u drugim slučajevima,

74) **referentna tačka aerodroma** (*aerodrome reference point*) je geografski položaj geometrijskog središta nekog aerodroma,

75) **referentni sistem** (*datum*) je sistem koji se može upotrijebiti kao referenca ili osnova za izračunavanje drugih podataka (ISO 19104),

76) **rulna staza** (*taxiway*) je određena površina na aerodromu na zemlji, namijenjena za vožnju vazduhoplova, povezivanje poletno-sletne staze sa platformom, kao i međusobno povezivanje drugih djelova aerodroma, uključujući:

a) **brzu izlaznu rulnu stazu** (*rapid exit taxiway*) koja je rulna staza povezana sa poletno-sletnom stazom pod oštrim uglom i projektovana da omogući vazduhoplovu koji je sletio skretanje brzinom većom od one koja se postiže na drugim izlaznim rulnim stazama, u cilju maksimalnog skraćivanja zauzetosti poletno-sletne staze,

b) **rulnu stazu do parkirnog mjesta** (*aircraft stand taxilane*) koja je dio platforme određen kao rulna staza, isključivo namijenjena za prilaz vazduhoplova parkirališnim mjestima,

c) **rulnu stazu na platformi** (*apron taxiway*) koja je dio sistema rulnih staza na platformi, namijenjena osiguranju vozne rute preko platforme,

77) **servisna saobraćajnica** (*road*) je utvrđena ruta na operativnoj površini, namijenjena isključivo za kretanje vozila,

78) **sigurnosna površina kraja poletno-sletne staze** (*runway end safety area (RESA)*) je površina iza zaštitnog područja poletno-sletne staze, namijenjena smanjenju rizika oštećenja vazduhoplova u slučaju da sleti ispred ili se zaustavi iza površine poletno-sletne staze,

79) **sistem za spriječavanje nekontrolisanog izlijetanja sa poletno-sletne staze** (*arresting system*) je sistem konstruisan na način da uspori kretanje vazduhoplova prilikom njegovog izlijetanja sa poletno-sletne staze,

80) **služba za upravljanje platformom** (*apron management service*) je služba koja upravlja aktivnostima i kretanjem vazduhoplova i vozila na platformi,

81) **snijeg (na zemlji)** (*snow (on the ground)*):

a) **suvi snijeg** (*dry snow*) je snijeg koji vjetar može da oduva. Ako je stisnut rukom, on će po ispuštanju da se rasprši. Specifična težina je manja od 0,35,

b) **mokri snijeg** (*wet snow*) je snijeg koji će, ako je stisnut rukom, da se slijepi formirajući sniježnu grudvu. Specifična težina je od 0,35 do 0,49,

c) **zbijeni snijeg** (*compacted snow*) je snijeg koji se zbijen u čvrstu masu opire daljem sabijanju i držaće se zajedno ili se lomi na komade ako se podigne. Specifična težina je veća od 0,50,

82) **spособnosti čovjeka** (*human performance*) su psihofizičke mogućnosti i ograničenja čovjeka koje imaju uticaj na sigurnost i efikasnost vazduhoplovnih operacija,

83) **srednja gustina saobraćaja na aerodromu** je kada je broj operacija u srednje opterećenom satu od 16 do 25 po jednoj poletno-sletnoj stazi ili tipično, između ukupno 20 do 35 operacija na svim poletno-sletnim stazama aerodroma,

84) **stalno svjetlo** (*fixed light*) je svjetlo stalnog intenziteta posmatrano sa određene tačke,

85) **staza za polijetanje** (*take-off runway*) je staza namijenjena samo za polijetanje,

86) **staza za zaustavljanje** (*stopway*) je određena površina pravougaonog oblika na kraju raspoloživog dijela poletne staze namijenjena za zaustavljanje vazduhoplova u slučaju odustajanja od polijetanja,

87) **strani predmeti i njihovi djelovi** (*FOD*) predstavljaju objekte koji se nalaze u području kretanja vazduhoplova, a koji nemaju operativnu ili vazduhoplovnu funkciju i mogu da utiču na ugrožavanje sigurnosti prilikom operacija vazduhoplova;

88) **svjetlosni far** (*aeronautical beacon*) je svjetlosni izvor sa kontinuiranim ili bljeskajućim svjetlom, vidljiv iz svih smjerova, sa svrhom označavanja određene tačke na zemlji,

89) **svjetlosni far za oznaku opasnosti** (*hazard beacon*) je svjetlosni izvor koji se koristi za označavanje opasnosti za vazdušnu plovidbu,

90) **svjetlosni identifikacioni far** (*identification beacon*) je vazduhoplovni svjetlosni izvor koji odašilje kodirani signal u cilju identifikacije određene referentne tačke,

91) **tačnost podataka** (*accuracy*) je stepen usaglašenosti između procijenjene ili izmjerene vrijednosti i stvarne vrijednosti,

92) **undulacija geoida** (*geoid undulation*) je pozitivna (iznad) ili negativna (ispod) udaljenost geoida od matematičkog referentnog elipsoida. Prema definiciji elipsoida u Svjetskom geodetskom sistemu - 1984 (WGS-84), razlika između elipsoidne visine i ortometrijske visine predstavlja undulaciju geoida,

93) **ukrštanje rulnih staza** (*taxiway intersection*) je ukrštanje dviju ili više rulnih staza,

94) **uočeno mjesto** (*hot spot*) je lokacija na aerodromskoj operativnoj površini sa historijom ili potencijalnim rizikom od sudara ili nehotičnog upada na poletno-sletnu stazu, i gdje je potrebna povećana pažnja pilota/vozača,

95) **vazduhoplovna rasvjeta na tlu** (*aeronautical ground light*) je svaki sistem rasvjete posebno namijenjen za pomoć u vazdušnoj plovidbi, osim svjetala na samom vazduhoplovu,

96) **velika gustina saobraćaja na aerodromu** je kada je broj operacija u srednje opterećenom satu unutar raspona od 26 ili više po jednoj poletno-sletnoj stazi, ili tipično više od ukupno 35 kretanja na svim poletno-sletnim stazama aerodroma,

97) **vrijeme prekopčavanja rasvjete** (*switch-over time (light)*) je vrijeme potrebno za preklon kod promjene izvora napajanja, pri čemu se jačina svijetla, mjerena u određenom smjeru, umanjuje za 50% i zatim opet poveća za 50%, uz uslov da je prethodno intenzitet svijetla bio 25% ili više,

98) **vrijeme zaštite** (*holdover time*) je očekivani vremenski interval u kojem će površine vazduhoplova, tretirane sredstvom protiv zamrzavanja, da budu zaštićene od nastajanja leda ili mraza i nakupljanja snijega,

99) **zavisni paralelni prilazi** (*dependent parallel approaches*) su istovremeni prilazi na paralelne ili približno paralelne instrumentalne poletno-sletne staze, gdje su propisani radarski minimumi razdvajanja između vazduhoplova na produženim osama sletnih staza,

100) **zaštitna svjetla poletno-sletne staze** (*runway guard lights*) je sistem rasvjete kojim se piloti ili vozači vozila obavještavaju da su pred ulazom na aktivnu poletno-sletnu stazu,

101) **zaštićene zone leta** (*protected flight zone*) je posebno utvrđen vazdušni prostor u cilju smanjenja opasnog dejstva laserskog isijavanja,

102) **znak sa nepromjenljivom informacijom** (*fixed message sign*) je znak koji daje samo jednu trajno postavljenu informaciju,

103) **znak sa promjenljivim informacijama** (*variable message sign*) je znak koji može da prikazuje nekoliko prethodno utvrđenih informacija ili da bude bez informacije,

104) **zona bez prepreka** (*obstacle free zone*) je vazdušni prostor iznad unutrašnje prilazne površine, unutrašnjih prelaznih površina i površine prekinutog slijetanja, kao i dijela zaštitnog područja poletno-sletne staze ograničenog tim površinama, koji nije probijen nikakvom nepokretnom preprekom osim lakog i lomljivog uređaja namijenjenog za sigurnost vazdušne plovidbe.

(2) Skraćenice koje se upotrebljavaju u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1. **ACN** - (*aircraft classification number*) je klasifikacioni broj vazduhoplova,
2. **AIP** - (*Aeronautical information publication*) je Zbornik vazduhoplovnih informacija,
3. **ARIWS** - (*Autonomous runway incursion warning system*) je autonomni sistem za upozorenje od upada na poletno sletnu stazu,
4. **ASDA** - (*accelerate-stop distance available*) je raspoloživa dužina za ubrzanje i zaustavljanje,
5. **ATS** - (*air traffic services*) je služba kontrole vazdušnog saobraćaja,
6. **cd** - (*candela*) kandela je oznaka mjerne jedinice za jačinu svjetlosti,
7. **C** - (*degree Celsius*) Celzijusov stepen je oznaka mjerne jedinice za temperaturu,
8. **CBR** - (*California bearing ratio*) je kalifornijski indeks nosivosti,
9. **CIE** - (*Commission Internationale de l'Eclairage*) je Međunarodna komisija za rasvjetu,
10. **cm** - (*centimetre*) centimetar je oznaka mjerne jedinice za dužinu, visinu i širinu,
11. **DME** - (*distance measuring equipment*) daljinomjer je navigaciona oprema za mjerenje udaljenosti,
12. **FOD** - (*Foreign object debris*) je strani predmet ili njegov dio na operativnim površinama,
13. **ft** - (*foot*) je oznaka mjerne jedinice za vertikalnu udaljenost,
14. **IBN** - (*identification beacon*) je identifikacioni far,
15. **IFR** - (*instrument flight rules*) su pravila instrumentalnog letjenja,
16. **ILS** - (*instrument landing system*) je sistem za instrumentalno slijetanje,
17. **IMC** - (*Instrument meteorological conditions*) su meteorološki uslovi za instrumentalni let,
18. **K** - (*degree Kelvin*) stepen Kelvina je oznaka mjerne jedinice za temperaturu,
19. **kg** - (*kilogram*) kilogram je oznaka mjerne jedinice za masu,
20. **km** - (*kilometre*) kilometar je oznaka mjerne jedinice za dužinu, visinu i širinu,
21. **km/h** - (*Kilometres per hour*) kilometara na sat je oznaka mjerne jedinice za brzinu,
22. **kt** - (*knot*) čvor je oznaka mjerne jedinice za brzinu,
23. **L** - (*litre*) litar je oznaka mjerne jedinice za zapreminu fluida,
24. **LDA** - (*landing distance available*) je raspoloživa dužina za slijetanje,
25. **LCFZ** - (*Laser-beam critical flight zone*) je zona letjenja kritična od laserskih zraka,
26. **LFFZ** - (*Laser-beam free flight zone*) je zona letjenja slobodna od laserskih zraka,
27. **LOC** - (*Localizer*) Lokalajzer-usmjerivač je radio navigaciona oprema po pravcu u zoni slijetanja,
28. **LSFZ** - (*Laser-beam sensitive flight zone*) je zona letjenja osjetljiva zbog laserskih zraka,
29. **m** - (*metre*) metar je oznaka osnovne mjerne jedinice za dužinu, visinu i širinu,
30. **max** - (*Maximum*) je najveći,
31. **MLS** - (*Microwave Landing System*) je mikrotalasni sistem za instrumentalno slijetanje,
32. **mm** - (*Milimetre*) milimetar je oznaka mjerne jedinice za dužinu, visinu i širinu,
33. **MM** - (*Middlemarker*) je srednji marker,
34. **mnm** - (*Minimum*) minimum,
35. **MN** - (*Meganewton*) meganjutn je oznaka mjerne jedinice za silu,
36. **MSL** - (*Mean sea level*) je srednji nivo visine morske površine,
37. **NM** - (*Nautical mile*) nautička milja je oznaka mjerne jedinice za daljinu,
38. **NR** - (*Number*) je broj,
39. **NU** - (*Not usable*) je van upotrebe,
40. **OCA/H** - (*Obstacle clearance altitude/height*) je visina nadvišavanja prepreka,
41. **OFZ** - (*Obstacle freezone*) je zona bez prepreka,
42. **OLS** - (*Obstacle limitation surface*) je površina za kontrolu postavljanja/izgradnje prepreka,
43. **OM** - (*Outer marker*) je spoljašnji marker,
44. **OMGV** - (*Outer main gear wheel span*) je raspon točkova spoljnog glavnog trapa,

45. **PAPI** - (*Precision approach path*) je svjetlosni pokazivač ugla prilaženja pragu piste,
 46. **PCN** - (*Pavement classification number*) je klasifikacioni broj kolovoza,
 47. **RCLL** - (*Runway centre line light*) su svijetla centralne linije poletno-sletne staze,
 48. **REDL** - (*Runway edge light*) su svijetla ivice poletno-sletne staze,
 49. **RENL** - (*Runway end light*) su svijetla kraja poletno-sletne staze,
 50. **RESA** - (*Runway and safety area*) je sigurnosna površina kraja poletno-sletne staze,
 51. **RVR** - (*Runway visual range*) je horizontalna vidljivost duž poletno-sletne staze,
 52. **STOL** - (*Short Take-off and Landing*) je kratko polijetanje i slijetanje,
 53. **TODA** - (*Take-off distance available*) je raspoloživa dužina za polijetanje,
 54. **TORA** - (*Take-off run available*) je raspoloživa dužina za zalet,
 55. **TDZ** - (*Touchdown zone*) je zona dodira,
 56. **THR** - (*threshold*) je prag,
 57. **TWR** - (*Aerodrome control tower*) je aerodromski kontrolni toranj,
 58. **TWY** - (*Taxiway*) je rulna staza,
 59. **VFR** - (*Visual flights rules*) su pravila vizuelnog letenja,
 60. **VMC** - (*Visual meteorological conditions*) su vizuelni vremenski uslovi,
 61. **VOR** - (*Very high frequency omnidirectional radio range*) je svesmjerni radio-far vrlo velike učestalosti.“

Član 2

Član 8 mijenja se i glasi:

„(1) Referentni kod aerodroma, koji se određuje radi planiranja aerodroma, utvrđuje se u skladu sa karakteristikama vazduhoplova kojima je aerodrom namijenjen (u daljem tekstu: referentni avion).

(2) Referentnim kodom aerodroma definišu se tehničke karakteristike referentnog aviona i dimenzije aerodroma i sastoji se od dva elementa, broja i slova:

- 1) element jedan je **kodni broj**, koji se određuje na osnovu podataka iz kolone 1, Tabele 1-1 ovog stava, odabirom kodnog broja odgovarajućeg za najveću dužinu poletno-sletne staze (terena) za referentni avion,
- 2) element dva je **kodno slovo**, koje se određuje na osnovu podataka iz kolone 2, Tabele 1-1 ovog stava, odabirom kodnog slova odgovarajućeg za najveći raspona krila vazduhoplova koji je namijenjen za taj aerodrom.

Tabela 1-1

Kodni element 1		Kodni element 2	
Kodni broj	Potrebna dužina poletno-sletne staze (terena) za referentni avion	Kodno slovo	Raspon krila
1	manje od 800 m	A	manje od 15 m
2	od 800 m do 1.199,99 m	B	od 15 m do 23,99 m
3	od 1.200 m do 1.799,99 m	C	od 24 m do 35,99 m
4	1.800 m i više	D	od 36 m do 51,99 m
		E	od 52 m do 64,99 m
		F	od 65 m do 79,99 m

(3) Referentni avion, na osnovu čijih se tehničkih karakteristika definišu elementi jedan i dva referentnog koda aerodroma, je avion koji:

- 1) zahtijeva najveću dužinu poletno-sletne staze (terena), i
- 2) ima najveći raspon krila.

(4) Ako operator aerodroma prihvati vazduhoplov čije su referentne karakteristike veće od referentnog koda aerodroma, mora biti urađena procjena kompatibilnosti između operativnih zahtjeva vazduhoplova, aerodromskih karakteristika i operacija na aerodromu u skladu sa odgovarajućim mjerama koje se sprovode u cilju održavanja prihvatljivog nivoa sigurnosti tokom operacija.

(5) Informacije o mjerama, operativnim procedurama i ograničenjima iz stava 4 ovog člana, koje se primjenjuju na aerodromu, moraju biti objavljene na način uobičajen u vazдушnom saobraćaju.“

Član 3

U Prilogu 1 tačka 1.1 mijenja se i glasi:

„1.1. Vazduhoplovni podaci

Utvrđivanje i objavljivanje aeronautičkih podataka koji se odnose na aerodrom usklađuje se sa zahtjevima u pogledu tačnosti i potpunosti sadržanim u Poglavlju 1 ICAO Dokumenta PANS-AIM (*Doc 10066*).“

Član 4

U Prilogu 2 tačka 2.5 mijenja se i glasi:

„2.5) Širina poletno-sletne staze

Širina poletno-sletne staze definisana je na osnovu kodnog broja aerodroma i raspona spoljnih točkova glavnog stajnog trapa (OMGWS). Širina poletno-sletne staze ne smije da bude manja od vrijednosti navedenih u tabeli (Tabeli 3-1) iz ove tačke.

Tabela 3-1. Širina poletno-sletne staze

Kodni broj	Raspon spoljnih točkova glavnog stajnog trapa (OMGWS)			
	do 4,5 m, ne uključujući 4,5 m	od 4,5 m do 6 m, ne uključujući 6 m	od 6 m do 9 m, ne uključujući 9 m	od 9 m do 15 m, ne uključujući 15m
1*	18 m	18 m	23 m	-
2*	23 m	23 m	30 m	-
3	30 m	30 m	30 m	45 m
4	-	-	45 m	45 m

*- širina poletno-sletne staze za instrumentalni precizni prilaz ne smije da bude manja od 30 m

Član 5

U Prilogu 2 u tački 2.5.a podtačke 2.5.a.2 i 2.5.a.4 mijenjaju se i glase:

„2.5.a.2) Ramena poletno-sletne staze se pružaju simetrično sa obje strane poletno-sletne staze na način da ukupna širina, poletno-sletnih staza koje se koriste za vazduhoplove sa rasponom spoljnih točkova glavnog stajnog trapa od 9 m do, ali ne uključujući, 15 m i njenih ramena, nije manja od:

- 60 m u slučajevima kada je poletno-sletna staza kodnog slova D ili E;
- 60 m u slučajevima kada je poletno-sletna staza kodnog slova F i kada se koristi za vazduhoplove sa dva ili tri motora; i
- 75 m u slučajevima kada je poletno-sletna staza kodnog slova F i kada se koristi za vazduhoplove sa četiri ili više motora.

2.5.a.4) Dio ramena poletno-sletne staze između ivice poletno-sletne staze i udaljenosti od 30 m od centralne linije poletno-sletne staze treba da bude napravljen na način da svojom strukturom, u slučajevima izlijetanja vazduhoplova sa poletno-sletne staze, omogući kretanje vazduhoplova po njemu bez njegovog oštećenja, kao i nesmetano kretanje vozila predviđenih za zemaljsko opsluživanje koja se po njemu kreću.“

Član 6

U Prilogu 2 u tački 2.9 u podtački 2.9.2, Tabela 3-2 mijenja se i glasi:

„Tabela 3-2. Najmanja sigurnosna udaljenost između ivica spoljnog točka glavnog stajnog trapa vazduhoplova i ivica okretišta, za vazduhoplov koji se nalazi neposredno iznad oznaka na okretištu

Najmanja udaljenost	Raspon spoljnih točkova glavnog stajnog trapa (OMGWS)			
	do 4,5 m, ne uključujući 4,5 m	od 4,5 m do 6 m, ne uključujući 6 m	od 6 m do 9 m, ne uključujući 9 m	od 9 m do 15 m, ne uključujući 15m
	1,5 m	2,25 m	3 m ^(a) ili 4 m ^(b)	4 m
(a)	za okretište koje je namijenjeno upotrebi vazduhoplova kojima je razmak između točkova (udaljenost od nosnog točka do geometrijskog središta (centra osovine) glavnog stajnog trapa)) manji od 18 m.			
(b)	za okretište koje je namijenjeno upotrebi vazduhoplova kojima je razmak između točkova (udaljenost od nosnog točka do geometrijskog središta (centra osovine) glavnog stajnog trapa)) jednak ili veći od 18 m.			

Član 7

U Prilogu 2 u tački 2.10 podtačka 2.10.3 mijenja se i glasi:

„2.10.3) Širina osnovne staze poletno-sletne staze: Osnovna staza poletno-sletne staze se širinom pruža na obje strane poletno-sletne staze, simetrično od centralne linije i njene produžene ose, pri čemu je njena najmanja širina sa svake strane poletno-sletne staze pojedinačno definisana na sljedeći način:

	Kodni broj poletno-sletne staze			
	1	2	3	4
Najmanja širina osnovne staze sa svake strane uzdužne centralne ose poletno-sletne staze za:				
Instrumentalni-precizni prilaz	70 m	70 m	140 m	140 m
Instrumentalni-neprecizni prilaz	70 m	70 m	140 m	140 m
Neinstrumentalnu poletno-sletnu stazu	30 m	40 m	75 m	75 m

Član 8

U Prilogu 2 u tački 2.14 podtačke 2.14.2 i 2.14.3 mijenjaju se i glase:

„2.14.2) Projektovanje rulne staze mora da bude izvedeno tako da najmanja sigurnosna udaljenost između spoljašnjih točkova stajnog trapa vazduhoplova i ivice rulne staze, u uslovima kada je pilotska kabina iznad oznake centralne linije rulne staze, bude u skladu sa vrijednostima navedenim u Tabeli 3-3 iz ove podtačke:

Tabela 3-3. Najmanja sigurnosna udaljenost između spoljnog točka glavnog stajnog trapa vazduhoplova i ivice rulne staze

Najmanja udaljenost	Raspon spoljnih točkova glavnog stajnog trapa (OMGWS)			
	do 4,5 m, ne uključujući 4,5 m	od 4,5 m do 6 m, ne uključujući 6 m	od 6 m do 9 m, ne uključujući 9 m	od 9 m do 15 m, ne uključujući 15m
	1,5 m	2,25 m	3 m ^(a, b) ili 4 m ^(c)	4 m
(a)	na pravolinijskim djelovima rulnih staza			
(b)	na zakrivljenim djelovima rulnih staza koje se koriste za vazduhoplove kojima je razmak između točkova (udaljenost od nosnog tačka do geometrijskog središta (centra osovine glavnog stajnog trapa)) manji od 18 m.			
(c)	na zakrivljenim djelovima rulnih staza koje se koriste za vazduhoplove kojima je razmak između točkova (udaljenost od nosnog tačka do geometrijskog središta (centra osovine glavnog stajnog trapa)) jednak ili veći od 18 m.			

2.14.3) Rastojanje između centralne linije rulne staze i centralne linije poletno-sletne staze, centralne linije paralelne rulne staze ili objekta ne treba da bude manje od dimenzija propisanih u tabeli 3-4 iz ove podtačke, osim u slučajevima kada je uz izradu odgovarajuće aeronautičke studije moguće obavljati vazdušni saobraćaj i na manjim rastojanjima od propisanih pod uslovom da nema štetnog uticaja na sigurnost vazdušnog saobraćaja ili na operacije vazduhoplova.

Tabela 3-4. Minimalno rastojanje između rulnih staza

Rastojanje između centralne linije rulne staze i centralne linije poletno-sletne staze									Rastojanje između centralnih linija rulnih staza (metara)	Rastojanje između centralne linije rulne staze, koja nije rulna staza koja vodi do parking pozicije, do objekata (metara)	Rastojanje između centralnih linija rulnih staza koje vode do parking pozicija (metara)	Rastojanje između centralne linije rulne staze koja vodi do parking pozicije i objekta (metara)
Instrumentalne poletno-sletne staze				Neinstrumentalne poletno-sletne staze								
Kodno slovo	Kodni broj				Kodni broj							
	1	2	3	4	1	2	3	4				
A	77,5	77,5	-	-	37,5	47,5	-	-	23	15,5	19,5	12
B	82	82	152	-	42	52	87	-	32	20	28,5	16,5
C	88	88	158	158	48	58	93	93	44	26	40,5	22,5
D	-	-	166	166	-	-	101	101	63	37	59,5	33,5
E	-	-	172,5	172,5	-	-	107,5	107,5	76	43,5	72,5	40
F	-	-	180	180	-	-	115	115	91	51	87,5	47,5

Poslije podtačke 2.14.3 dodaje se nova podtačka koja glasi:

„2.14.4) Širina rulnih staza: širina pravolinijskog dijela rulnih staza ne treba da bude manja od sledećih dimenzija:

Širina rulne staze	Raspon spoljnih točkova glavnog stajnog trapa (OMGWS)			
	do 4,5 m, ne uključujući 4,5 m	od 4,5 m do 6 m, ne uključujući 6 m	od 6 m do 9 m, ne uključujući 9 m	od 9 m do 15 m, ne uključujući 15m
	7,5 m	10,5 m	15 m	23 m

Član 9

U Prilogu 2 u tački 2.16 podtačka 2.16.1 mijenja se i glasi:

„2.16.1) Rulna staza, sa izuzetkom rulne staze koja vodi do parking pozicije (*aircraft stand taxilane*), je pripadajući dio osnovne staze rulne staze.“

Član 10

U Prilogu 3 u tački 3.13 Tabela 4-1 mijenja se i glasi:

„Tabela 4-1. Dimenzije i nagibi površina ograničenja prepreka – staze za slijetanje

KLASIFIKACIJA STAZA PREMA NAČINU SLIJETANJA										
	Neinstrumentalne				Instrumentalni neprecizni prilaz			Instrumentalni precizni prilaz kat.		
	Kodni broj				Kodni broj			I	II ili III	
Površina i dimenzije ^(a)	Kodni broj				Kodni broj			Kodni broj	Kodni broj	
1	1	2	3	4	1,2	3	4	1,2	3,4	3,4
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
KONUSNA										
Nagib	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Visina	35 m	55 m	75 m	100 m	60 m	75 m	100 m	60 m	100 m	100 m
UNUTRAŠNJA HORIZONTALNA										
Visina	45 m	45 m	45 m	45 m	45 m	45 m	45 m	45 m	45 m	45 m
Poluprečnik	2.000 m	2.500 m	4.000 m	4.000 m	3.500 m	4.000 m	4.000 m	3.500 m	4.000 m	4.000 m
UNUTRAŠNJA PRILAZNA										
Širina	-	-	-	-	-	-	-	90 m	120 m ^(e)	120 m ^(e)
Udaljenost od praga	-	-	-	-	-	-	-	60 m	60 m	60 m
Dužina	-	-	-	-	-	-	-	900 m	900 m	900 m
Nagib	-	-	-	-	-	-	-	2,5%	2%	2%
PRILAZNA										
Dužina unutrašnje ivice	60 m	80 m	150 m	150 m	140 m	280 m	280 m	140 m	280 m	280 m
Udaljenost od praga	30 m	60 m	60 m	60 m	60 m	60 m	60 m	60 m	60 m	60 m
Divergencija (svaka strana)	10%	10%	10%	10%	15%	15%	15%	15%	15%	15%
Prva sekcija										
Dužina	1.600 m	2.500 m	3.000 m	3.000 m	2.500 m	3.000 m	3.000 m	3.000 m	3.000 m	3.000 m
Nagib	5%	4%	3,33%	2,5%	3,33%	2%	2%	2,5%	2%	2%
Druga sekcija										
Dužina	-	-	-	-	-	3.600 m ^(b)	3.600 m ^(b)	12.000 m	3.600 m ^(b)	3.600 m ^(b)
Nagib	-	-	-	-	-	2,5%	2,5%	3%	2,5%	2,5%
Horizontalna sekcija										
Dužina	-	-	-	-	-	8.400 m ^(b)	8.400 m ^(b)	8.400 m ^(b)	8.400 m ^(b)	8.400 m ^(b)
Ukupna dužina	-	-	-	-	-	15.000 m	15.000 m	15.000 m	15.000 m	15.000 m
PRELAZNA										
Nagib	20%	20%	14,3%	14,3%	20%	14,3%	14,3%	14,3%	14,3%	14,3%
UNUTRAŠNJA PRELAZNA										
Nagib	-	-	-	-	-	-	-	40%	33,3%	33,3%

POVRŠINA PREKINUTOG SLIJETANJA										
Dužina unutrašnje ivice	-	-	-	-	-	-	-	90 m	120 m ^(e)	120 m ^(e)
Udaljenost od praga	-	-	-	-	-	-	-	(c)	1.800 m ^(d)	1.800 m ^(d)
Divergencija (svaka strana)	-	-	-	-	-	-	-	10%	10%	10%
Nagib	-	-	-	-	-	-	-	4%	3,33%	3,33%
(a)	Sve dimenzije su mjerene horizontalno osim ukoliko nije drugačije određeno									
(b)	Varijabilna dužina									
(c)	Udaljenost do kraja osnovne staze ili									
(d)	do kraja poletno-sletne staze, prilikom čega se u obzir uzima manja vrijednost.									
(e)	Gdje je slovo koda F (kolona 3 Tabele 1-1), širina se povećava na 140 m, osim za aerodrome koji mogu da prihvate vazduhoplove kodnog slova F i koji su opremljeni digitalnom opremom koja omogućava upravljanje komandama za održavanje uspostavljenog pravca tokom manevra kruženja.									

Član 11

U Prilogu 4 u tački 4.10 podtačka 4.10.2 mijenja se i glasi:

„4.10.2) Najmanja udaljenost početka oznake ciljne tačke od praga poletno-sletne staze mora da bude u skladu sa vrijednostima navedenim u Tabeli 5-1., osim u slučajevima kada je poletno-sletna staza opremljena vizuelnim sistemom pokazivača prilaznog nagiba, kada početak oznake ciljne tačke mora da bude usklađen sa tačkom postavljanja sistema vizuelnog prilaznog nagiba.“

Podtačka 4.10.3 briše se.

Član 12

U Prilogu 4 u tački 4.21 podtačke 4.21.2, 4.21.3 i 4.21.4 mijenjaju se i glase:

„4.21.2) Znac naredbi treba da budu dopunjeni oznakama naredbi na kolovozu u situacijama kada za tim postoji operativna potreba, kao u slučaju kada je širina rulne staze veća od 60 m ili kada se na takav način može uticati na smanjenje neovlašćenih i nekontrolisanih izlazaka na poletno sletnu stazu.

4.21.3) Oznaka naredbe na rulnim stazama kodnog slova A, B, C ili D izvodi se na kolovoznoj površini tako da je jednako raspoređena oko njene centralne linije i ispred pozicije za čekanje na strani na kojoj se vazduhoplov zaustavlja radi izlaska na poletno sletnu stazu, kako je to prikazano na Slici 5-12 (A). Najmanja udaljenost između najbliže ivice te oznake i ivice oznake pozicije za čekanje, ili ivice oznake centralne linije rulne staze, iznosi 1 m.

4.21.4) Oznaka naredbe na rulnim stazama kodnog slova E ili F izvodi se sa obje strane centralne linije rulne staze i ispred pozicije za čekanje na strani na kojoj se vazduhoplov zaustavlja radi izlaska na poletno sletnu stazu, kako je to prikazano na Slici 5-12 (B). Najmanja udaljenost između najbliže ivice te oznake i oznake pozicije za čekanje ili oznake centralne linije rulne staze, iznosi 1 m.“

Član 13

U Prilogu 4 u tački 4.22 podtačka 4.22.2 mijenja se i glasi:

„4.22.2) U slučajevima kada postoji operativna potreba, vertikalni informativni znaci trebaju da budu dopunjeni informativnim oznakama na kolovoznoj površini operativnih površina.“

Član 14

U Prilogu 9 u tački 9.1 podtačka 9.1.2 mijenja se i glasi:

„9.1.2) Preventivno održavanje, koje podrazumijeva utvrđene radove na održavanju u cilju sprječavanja kvara ili smanjenja kvaliteta sadržaja, je sastavni dio programa održavanja, koji se izrađuje jednom godišnje i dostavlja Agenciji na saglasnost.“

Član 15

U Dodatku 8 tačka D.8.6.2 mijenja se i glasi:

„D.8.6.2 Stanje trenja poletno-sletne staze može da se opisno prikaže kao "procijenjeno površinsko trenje". Površinsko trenje kategoriše se kao dobro, između srednjeg i dobrog, srednje, između srednjeg i lošeg, kao i loše i objavljuje se u SNOWTAM formatu (PANS-AIM (ICAO Doc 10066), Dodatak 4 - format SNOWTAM kao i PANS-ATM, Poglavlje 12.3-ATC frazeologija).“

Član 16

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 8. novembra 2018. godine.

Broj: 02/1-2010/5-18

Podgorica, 26.10.2018. godine

Direktor,
Dragan Đurović, s.r.